

Výpomoc za všechny prachy

Anna Šochová

<http://www.koste.unas.cz/>

Krajina měkce klouže za oknem, rozlehlá pole s kupkami keřů, trávu a rašící listí v šeru jen těžko rozeznáš... Autobus trochu klape a každou chvíli prudce brzdí. Zdena má oči veliké a pálicí, kouká ven a okolí si nevšímá. Možná nechce usnout, možná nemůže, protože ze stínů venku se přihrádají myšlenky, o které nestojí. Na co myslet, když člověk vší silou odstrkuje vlastní prohru, blbost a taky tíhu světa?

Zdena až do konce prvního pololetí v osmičce docela příjemně existovala. Dokonce jí ve škole bylo snad nejlíp. Co doma, co u paneláku? Byla ráda ve škole a basta. Kvůli frmolu a hemžení ve třídě, kvůli všem novinkám, které ji překvapovaly každým dnem. Ráda se smála a také dokázala vyslechnout kdekoho s poškrábanou dušičkou, za což sklízela nezištnou pomoc od spolužáků, kdykoliv plavala. Tedy skoro o každém zkoušení, ale tím si hlavu nelámala. Stejně jako s hadry a kosmetikou a tím, že jediná ve třídě (a možná na škole) ani mobila nemá. Proč taky?

Doma se už smířili, že z ní zázrak nebude. Mamka se na chvíli přestala ptát, čím by chtěla Zdena být, i když by ji určitě ráda dostala na školu s maturitou. S trojkami prý Zdena může i na veřejnosprávní činnosti. Jéžíš, Zdena a matura? Radši nebrat! I v tuhle chvíli je vděčná za klid, za to, že máma na chvíli mávla rukou a nechala ji být. Blbý učení...

Vždyť to bylo děsný, jak ségra cpala do hlavy spisovatele, angličtinu a filozofy. Ona ta jejich děsně chytrá jedničkářka měly nervy v kýblu. Před maturitou se cpala i práškama, aby všechno učení dostala do hlavy. Když takhle blbla, co potom Zdena? Možná by to vzorná chytrá krásná Janička určitě zvládla i normálně, nebýt nervák. Dneska je ve druháku vejšky, ale domů radši jezdí, až když má zkoušky za sebou. Po nich prospí skoro týden.

Tohle by tedy Zdena nechtěla ani náhodou, třebaš by měli jejich rodiče radost. Hm, stejně by nikdy ségru netrumfla. Ani náhodou ne. Filozofka Janička přece studuje úžasnou školu pro ty super nejintelligentnější lidi, nic extrovnějšího táta nezná. Má dceru filosofku. Říká to každému tak, že si Zdena občas všimne, že by si někteří lidi s chutí zaťukali na čelo. Taky už zaslechla, jak si mezi sebou tajně řekli, že prodavačů hamburgerů asi ještě není dost... Na to by ale jejich Jana nešla, ta bude vědkyně.

No a i kdyby se stal zázrak a Zdena nějak záhadně Janu dohonila, pořád bude její ségra hezčí a šikovnější. Tím pádem Zdeně vůbec nevádí, že na ni poslední roky táta pořádně nekouknul, že její trojkaté

vysvědčení nebere do ruky. On se prý zbytečně nečílí - a Zdeně půlka třídy závidí klid. Záviděla...

Další zastávka, další hrknutí strachu. Přistoupily dvě paní v mámině věku. Koukly po Zdeně a hned brblaly, že mají obsazino a tamhle na ně potáhne od dveří. No jo, zdravily se s dalšími, holky sedí mezi nimi. Zdena jim lhostejně vrátila pohledy, ale srdce už bušilo, že musel slyšet i řidič. Zoufale si nařídila klid a vzpomínky. Co třeba na školu?

Jojo, tam je celkem pohoda. Ani máma na rodičáky dávno nechodí, nejmíň dva roky. Nestojí prý o tu věčnou ostudu. Jo, Janička, ta jim uměla dělat radost odjakživa. To chodili poslouchat oba. Zato Zdena! Je prostě hrozný flink a hotovo. I kroužků je pro ni škoda. Ať se pořádal, jaký chtěl, máma s tátou jen kroutili hlavami, že radši pro Zdenu ne. Je to drahý a peníze líp užije Jana. Má tolik učebnic a kurzy a tak. Janička zvládala všechno, Zdena je vořech nešikovnej. Stejně by žádný z Janiných kroužků Zdenu nebavil a do skauta nemohla, tam se dělá se sekýrou. Neschopná Zdena a sekýra, to rodičům nešlo k sobě. Tohle docela dlouho mrzelo, protože jestli někdo uměl vázat uzly a plížit se a číst stopy, byla to právě Zdena. Jestli četla nějakou knížku pořádně, byli to Dva divoši od Setona. Ále co, skauti z toho stejně jenom opisují.

Navíc Zdena přece není úplně zdravá, že. Už od páté třídy, kdy se ta doktorka sekla s hubnoucí dietou. Aspoň máma to říká, že Zdena celé parné léto nesměla pít kvůli hubnutí. Jenže když přijeli do nemocnice, doktor na mamku řval, že ho bylo slyšet až na chodbu.

Jo, kdyby mohla chodit do bazénu! Plavání, to by bylo! U toho Zdena vydrží, ale po ségřině ekzému z vody nehodlá máma riskovat žádný další problém. Takže je Zdena tlustá dál. Ani ji už nebaví chodit na rozhlednu a zpátky. Stejně je pro všechny tlustá. Proč nikdo nepochválí, že se třeba umí pohnout? Vždyť už dlouho víc nekyne a ve třídě jsou na tom dvě holky ještě hůř.

Hm, těšínská jablíčka. Všechno podělala. Teď už z ní nebude ani takový ten problém, co o něm jejich mluví za zdí. Jednou takhle večer Zdena zaslechla dohadování v obýváku, že by mohla dělat nějakou potravinářskou výrobu, kuchařku nebo ošetřovatelku. Tam jsou lidi tlustí normálně. Sice je Zdena prý líná a natvrdlá naprosto na všechno, ale když má nad sebou pevnou ruku, pár věcí zvládne.

To Zdenu právě teď znovu zaujalo. Narovнала se a poposedla. Líná, zvládne... Mámin hlas jako kdyby ji zase píchnul. Proč by ne? A jakápak

líná? Vždyť mamku vždycky zastoupí, když leží s migrénou. Táta pořád dělá přesčasy a Jana se odjakživa musela učit. Potřebovala mít klid, ani rachtat nádobím se přitom nesmělo. I dkyž byla napojená na skype se sluchátky na uších.

„Kampak jedeš?“

Zdena roztržitě otočila hlavu.

„Prosím?“ Narovnal přitom bundu na Janině rameni, aby spící holka byla přikrytá. Ta se jen přitulila blíž. Oslovila ji jedna z těch, co předtím nastoupily. Ta druhá zbystřila a Zdena vycítila, že je to tady. Prozrazení, malér! Jako kdyby najednou byla někdo jiný, třeba ve filmu, podívala se té paní zpříma do očí.

„Do Řeporyj, k tetě. Ona ségra potřebuje dietu, my s tátou to zvládnem.“

Úžasné! Lhala tak lehce, že tím ty ženy úplně odrovnala. Zarazily se, zatvářily soucitně, alehlavně: otočily se zpátky. Zdeně vyhrkly slzy do očí. Co to vlastně řekla? Že je ta blbá malá holka její ségra? No a co. Vždyť je to fuk, tahle Jana jako jejich Jana. Obě jsou Zdeně skoro stejně cizí, ne? Nemá smysl, abyse zrovna z tohohle dělalo drámo.

Probírala si pyšně slovo po slovíčk, jak dobře to ženské podala. Je fakt docela dobrá, takhle nečekaně lhát jakoby nic.

Je dobrá a hotoov! Pevně sevřela oteklá víčka a přála si utéctz téhle cesty někam pryč, hodně daleko. Být zpátky v těch dnech. Nejlíp v těch šťastnějších, nejhezčích, co pamatuje, všechno vrátit a napravit.

Rodiče se strefili, docela jo. Kuchařka, cukrářka, ani jedno by nebylo špatné. Vždyť Zdena už umí i rajskou a taky bábovku. Na nějakou přihlášku tehdy ještě měla rok času, ale pohrávala si s tou možností pořád dokola, jako s balónem. Těšila ji ta představa, viděla se mezi kotly a tak. I sítku ve vlasech by brala, i to sekání cibule by bylo fajn.

Proto se pochlubila v jídelně té nejlepší kuchařce, paní Dobšíkové. Měla ji totiž ráda od první třídy. Ona i moc hezky mluví, po moravsku. A paní Dobšíková určitě měla ráda Zdenu, to bylo znát. Vždycky se poptala, co Zdenule udělá k večeři a mockrát jí poradila. Třeba, že je lepší nejdřív pudink rozmíchat s cukrem a potom zalít mlíkem, než se patlat s rozmícháváním podle návodu.

Jé, to tehdy bylo slávy! Paní Dobšíková to o učení řekla hospodářce a společně vzaly Zdenu dozadu. Vlastně ne Zdena, ale Zdenuli. Tady, v jídelně, se totiž stávala někým úplně jiným, než doma. Tady totiž byla „jejich“. Od začátku sedmičky už normálně pomáhala v jídelně uklízet binec po děckách, utírala stoly a židle, dávala je na konci obědů nahoru a taky občas dostala přidáno nějakou tu dobrotu.

Jenže co je proti vdolku navíc vstup do prostor za okýnkem! Taková paráda! Zdena si mohla sáhnout na kotle s budíky, viděla trouby pro tři óbr pekáče najednou. Vysvětlily jí jednotlivé pracovní zóny. Ona to totiž není žádná sranda, připravovat něco k vaření, víme? Doma si člověk na jednom prkýnku pokrájí všechno, ale pro lidi se i kuřata musejí krájet na zvláštním místě. A vajíčka kuchařky rozklepávají u lednice na chodbě, protože vajíčka dostáváme jak? Přece skrze slepičí zadky, Zdenulko.

„Jojo, kuchyň dneška, milá zlatá, to je strojovna a laboratoř v jednom,“ pravila hospodářka, když Zdenuli předváděla sklady. Každý týden všechny regály myjou, mrazáky přeskládávají, a takové plánování jídelníčku, to je opravdová věda!

Zdenula byla u vytržení. O školní kuchyni se jí potom i zdálo. Akorát byla smůla, že se o všem dozvěděla máma. Potkala paní Dobšíkovou a popovídaly si. Jenže ne tak, aby to mamce udělalo radost.

Zdena v noci dobře slyšela, jak si mamka tátovi v ložnici stěžuje. Jak prý holka nemá být vypasená, když se nechá krmit zbytky z kuchyně. Jako prase! Hlavu blbou, tělo jako knedlík, cizí lidi otravuje, po kom jenom je?!

Zdena tehdy zalezla na Janinu postel na druhé straně pokoje a brečela pod dekou do polštáře. Byla špinavá jak od hnoje a prasečího k tomu. Jak se do tohohle namočíš, jen tak se tě smrad nepustí – a přesně tak to bylo.

V těch dnech se plížila domů, honem všechno umyla v kuchyni a třeba i vyžehlila, vytřela záchod a tak, jen už aby zalezla k sobě. Jen tak, seděla u počítače, hrála karty nebo mahjong nebo sudoku, aby nic nepustila do mozku a umlátila všechny strachy. Nechtěla mámu nebo tátu potkat na víc, než ahoj.

Nakonec i vzorná Janička pravila, že by se měla učit, nebo bude jen blbá knedlíkářka. Jo, jenže když se Zdena potřebuje na něco zeptat, ségra nikdy nemá čas. Buď dává klid, tedy ona jako jogínsky

medituje, řeší s lidma na skype nebo musí do čajovny. A se, až když Zdena spí. Jo, lidem se dobře říká, že se přece může zeptat sestřičky!

Další zastávka. Šest žen se nacpalo ke dveřím, ta zvědavá Zdeně podala veliké jablko.

„Na, bude sevám hodit, ještě máte dlouhou cestu. Hezky se o sestřičku staráš.“

Zdena poděkovala a strnule pozorovala, jak se za nimi zavírají dveře. Zachytila pohled řidiče v zrcátku. Viděla jen jeho oči, ale připadalo jí, že on dávno zná pravdu a hlídá, jestli sez autobusu nepokusí zdrhnout.

Kam? Nikdy předtím Zdenu nenapadlo, že autobus je jako klec. Když jsi uvnitř, neuděláš nic, co ti nedovolí řidič. Hm. Pokusila se tvářit klidně. Bylo to těžké, ale když si uvědomila kout vzpomínek, z něhož ji vytrhlo zastavení, hned bylo líp. Nebo hůř? Mihlo se totiž pár známých tváří. Lidi, které Zdena doopravdy těžce ztratila. Ach jo.

Pomalou se všechno nějak urovnalo. Zase byla v jídelně Zdenulí se vším všudy. Začala doba koláčků, vdolků a buchtíček se šodó a jako vždycky hned přibyli pomocníci. Jednou v ní hrklo, že by se celkem rád přidal i Marek Zezula. Ale možná už ho moc otravovala ta Blanka z céčka. Čekala u dveří, on tak přešlapoval u kbelíků. Zeptal se Zdeny, jako by byl v jídelně poprvé: „Zbytky sem?“

Přikývla, ukázala, usmál se - a jí bylo fajn. Marek ze sebe nedělal hvězdu, asi proto, že on jí dávno byl. Oni vlastně všichni ti čtyři bezva kluci z devítky jsou jako mušketýři. Pořád spolu, i když se kolem houfujou holky. Kamarádí se a vyhrávají závody a utkání ve florbalu. Dokonce i gymplákům z osmiletky dávají na frak. Bylo prima, když si jí Marek všimnul. Jemu by dala i vlastní přídavek, ani zvednout židli by nemusel.

Ale jinak - na to byl každý chytrý ažaž, aby zkusil přijít k dobrotě! Třeba tahle mrňavá Jana ze šesté bé, ta se na Zdenuli přilípla jako klíště. Dalo se to snést, Jana fakt pomáhala a taky se s ní dalo povídat při cestě domů. Mělo to ještě jednu výhodu. Jana se učila ještě hůř, než Zdenula, a tak došlo i k tomu, že života znalejší osmačka vážně Janu napomínala:

„Hele, matiku neflákej a na ten doučovák chod'. Já to v šestce taky nechytala a teď Stehlíková říká, že mi chybí ty základy.“

Jana Zdenu vyslechla jako vždycky, potom po jedné noze přesákala zlomené dlaždice na chodníku a už jí byla celá ta moudrost ukradená. Zato Zdeně ne. Udiveně si svoje vlastní slova přeříkávala ještě po schodech v paneláku.

Když tehdy o Stehlíkové řekla tátovi, udělal Zdeně děsně dlouhou přednášku. O tom, jak odfláknutá práce člověku poznamená kus budoucnosti a tak. Nařídil, aby mu nosila úkoly z matiky. Jéžiškovane, to byla zodpovědnost! Nejdřív si to napsala nanečisto, aby neřekl, že to napráskala jako prase a že výsledek zmatlala a odflákla. Všechno jí vyšlo, ale dva příklady musela přepočítávat a potila se jako kůň. Táta řekl, že by to takhle mělo vypadat. Podruhé řekl, že jí věří, ale běda, když to nebude správně - a potom klasicky neměl čas. A máma? Je z práce pořád příšerně utahaná, tudíž má čísel plné zuby. Zdena by fakt nechtěla dělat účetní, to ani náhodou.

Asi přece jenom zdřímla. Za oknem už bylo mnohem víc světla, než předtím. Aha, probudilo ji jablko. Chtělo se skutálet na zem a Zdena po něm rozespale chňapla.

Zase zakryla Janu bundou a počkala, až se přestane vrtět. Opravdu neměla náladu na nějaké její řeči. Řidič si jí nevšímal, povídal si s někým tam vpředu. Dobrý, Jana už je zase tuhá. Zdena zase zůstala báječně sama.

V půlce dubna už byly Zdenula s Janinou dobře sehraná dvojka. Dokonce i učitelky je několikrát pochválily. Když dělávaly dozor, stejně žádná nemohla uhlídat, aby někteří dárečkové nelili polívky k fíkusu nebo nestříleli peckama z kompotů. Ona je přitom sice docela legrace, ale ve finále děsnej bordel.

Až přišel včerejšek... Někteří kuchařka nevěděla nic lepšího, než si položit peněženku do okýnka výdeje. Zdenula si toho vůbec nevšimla. Ani nevěděla, že tam něco leží, dokud ji Janina nezatahala za mikinu.

„Tý jo, mrkni na šrajtofli! Ta je tlustá, co?“

Zdenula pokrčila rameny. Měly by možná zavolat na kuchařky, které se dohadovaly u nějakého hrnce. Janina zatahala za mikinu podruhé. Zdena se vyškubla. Janina začala natahovat:

„Co blbneš?!“

„No, měly by to uklidit, žejo? Co kdyby se ztratila?“

„A jak asi? Nikdo tu není.“

„Nikdo? My sme tu!“

„Prosímte... Ty asi víš, jak by se dala odnýt?“

Zdenula přistoupila na hru a ušklíbla se. Byla to pitomá otázka. Pod touhle mikinou si jednou do pokoje pronesla i křečka. Měla ho tam dva týdny, klec pronesla nejdřív. Jenže potom přijela ségra z Prahy a byl konec. Normálně chudáka Pepíka vyhodila, protože ona se myši štítí. Filosofka a je tak blbá, že nerozeznala křečka od myši! Jenže ho vyhodila a bylo to. Máma byla na její straně. Byl z toho malér, protože Zdena si dovolila něco hnusného. Podle celé rodině udělala tak zásadní věc za zády a to se nesmí.

Ten konec už Zdena Janě nevyprávěla ani teď, ale vzpomínka na hebounku srst křečka a očička a ouška... To všechno bolí zas, i teď v autobuse. Zato stejně zřetelkně znovu vidí, jak Janě v té jídelně zablikalo v očičkách:

„Fakt jsi takhle protáhla křečka domů? Živýho? Mně by zdrhnul... Tak padáme!“

Bleskově hrábla po peněžence, hodila ji pod svou mikinu, strčila spodek do kalhot. Otočila se a naprosto klidně zamířila ke stolu, kde ještě chyběly dvě židle na zvednutí. Zrovna sem nakoukla ředitelka:

„Děvčata, nic se nemá přehánět, už běžte domů.“

Zdenula přikývla, ale připadala si, že se svět zastavil. Zírala na Janu jako očarovaná, skoro se nemohla pohnout. Pořád čekala, že se ta holka otočí zpátky a šrajtofli vyndá. Zároveň věděla i to, že ne. Že se to děje, že to jde moc divnýma pěšinkama. Jako když se rozsvítí, hned tehdy Zdeně naskočilo, jak se v šatně před jídelnou děckám ztrácejí peníze z kapes. Jana tam přece často čekává, až osmáci s jídlem skončí?

Bylo to i teď, jako by Zdenu někdo praštil. Neochotně se tehdy vydala za Janou, fakt nevěděla, co dělat. Možná měla zakřičet, ale vůbec nemohla. Každý krok bolel, jako by ji někdo zvenčí postrkoval. Bušilo jí srdce, jako by zároveň přecházela do jakéhosi cizího, neznámého světa. Navždycky, neodvolatelně.

Janina ještě něco odpovídala ředitelce a Zdenula nevěděla nic lepšího, než si pohladit břicho a trochu přihladit mikinu. Aby bylo vidět, že ona nic nemá. Prásknout tu malou ale pořád nedokázala. V krku jí vyschlo. Až venku nějak polkla a vyrazila zasyčením:

„Si blbá nebo co?! Koukej to vrátit!“

Jana se ušklíbla.

„Blbá si ty! Kdo mě naváděl, he? Nedělej se, jóóó?“

Zdeně naprosto přestal fungovat mozek. Vůbec netušila, jak z toho ven. V hlavě jí dunělo. Možná má Jana pravdu, že je prostě blbá. Šla tedy za tou vypráskanou šestačkou jako zmlácená a dušovala se, že doma vyklepne kasičku a že tu peněženku Janě sebere, naplní ji a vrátí.

Strašně toužila udělat cokoli, aby dál mohla zůstat Zdenulou. A stejně silně věděla, že se to nepovede. Proč? Proč je takovej srab?! Měla by tu holku profackovat, ale zatím za ní šlape jako zblblá, nehne ani malíkem a jenom se utěšuje. Jak se dá napravit zlodějna? Hodit peněženku večer přes plot? Třeba se strefí ke dveřím pro zaměstnance... Jana zapadla do dveří činžáku za Jednotou a hned prohlížela kořist.

„Se picnu, jenom pajcka a tři stovky. To je tlustý vod blbejch papírů! Kreditky jsou k hovnu.“

Zdena hmátla po peněženke, ale Jana ji strčila za záda. Slyšela se žadonit:

„Neblbni, to se musí vrátit, to budou doklady a tak.“

Její máma tam nosí i kartičku na doktora. Jana se ušklíbla.

„Jo? A voni ti poděkují, co? Poliše zavolaj', napařej' ti trojku z mravů, víš? Si blbá, fakt. Musíš držet hubu! Nebo to na tebe prásknu. Všecko!“

Zdena schlípla. Byla sice o hlavu vyšší a možná o půlku těžší, než ta hajzlíce, ale zase naprosto bezmocná. Ke všemu zaslechla kroky. Někdo jde po schodech dolů! Jana peněženku hodila zpátky za mikinu a natáhla krk, aby dosáhla Zdeně k uchu: „Teď se jde k rozhledně. Nebo zařvu, že mě šikanuješ, jasný?!“

„Cože?!“

„No, chceš mi sebrat máminu peněženku, ne? A za co asi koupím chleba?“

Jana mluvila normálně nahlas. Vyděšená Zdena okamžitě vypadla z baráku. Už jí došlo, že nemá šanci. Jede v tom s tou mrňavou mrchou a nikdo jí neuvěří. Jana má pravdu v tom, že Zdena je ta starší, že Zdena se vyťahovala s křečkem a... Mátožně zamířila k přechodu. Jana se nečekaně mihla kolem a sykla: „Dělej, padáme!“

Poslušně přidala do kroku. Za plotem posledního baráku před paneláky po ní Jana chňapla. „Průser! Máma letí k jídelně a vypadá děsně nasraně. Voni jí volali! Honem!“

Na tohle by Zdena nejradši zapoměla. Bylo jí horko, nemohla dýchat. Utála vzpomínky a vrátila se ke chvíli, kdy... Třeba, jak prohlížela kuchyň? Ne. To už pálí víc, než nevyspalé oči. A ubrečené. Otřela si tváře. Opatrně se rozhlédla kolem, jako by se dalo uvidět, na co zrovna myslí. Nic, dobrý. Přitom by to nejradši sama vykřičela, aby měla klid.

Za chvíli se k sobě tiskly, schované ve sklepě pod nějakým bordelem. Byly ve volné kóji prvního panelákového vchodu. Jana Zdeně držela ruku na puse. Vydržela to, protože věděla, jak děsně nahlas funí. Jenže i buchot srdce musel být slyšet až ven.

Tišil se a slábl pomaloučku, pomalu. Ale tak akorát. Nějaký chlap sklepem procházel a volal, že ty holky už proběhly na druhou stranu.

Ani se nehnuly, když se zastavil u té jejich otevřené kóje. Klepl holí do matrace, v jejímž stínu se zmačkly do kouta. Kdyby postál ještě chvíli, určitě by zaslechl alespoň Zdenu, jak se pod Janinou dlaní znovu dusí. Jenže odešel a ve sklepě po něm zůstalo naprosté ticho.

Zdena úplně ztuhla hrůzou. Jako kdyby ji ta hůl práskla do hlavy a všechny myšlenky vypadly do špíny na zemi, obalily se prachem a nebyly k posbírání. V ten moment věděla všechno. Naprosto jasně jí před zavřenýma očima procházeli všichni, které znala, i blbá Jarča Mráčků ze třídy. A máma, táta, ségra. Každý si odplivnul a třídní přidala řeči o tom, že už neví, co s takovou... Jenom paní Dobšíková tam nebyla. Té Zdena neuměla přijít na oči ani v představách.

Všchno, všecičko zahodila, i tu Zdenulu, která ji těšila. Nikdy nebude dělat kuchařku. Každý hrnec, tác, talíř i veliká naběračka by ji strašlivě

pálily v rukách. Je konec. Teď musí do světa a nějak přežít sama. Ale kam?

Samozřejmě, že ji napadla babička s dědou. Jenže jsou moc daleko. Stejně by ji tam hnedka hledali, to dá rozum. Když loni utekla Iveta Krajčová, chytli ji ještě na nádraží. Nikdy se už ke svojí babičce nedostala. Její máma potom v krámě říkala, jak ji dobře odhadla. Zdena se tehdy přikrčila za regálem a slyšela dost. Akorát nechápala, proč už Iveta nesmí k babičce, když se rozvedli jen její táta s mámou. A Iveta nebyla tak malá, aby za nimi nemohla sama jet, žádný blbý děcko, jak říkala její máma.

Nebyla?! Zdena si právě uvědomila, že je sotva o rok a kousek starší, než tehdy byla její spolužačka. Taky provedla cosi naprosto šíleného, a neví, co s tím. Jo, Iveta to měla vyřízené zmydlením zadku a monoklem. Jenže co bude se Zdenou? Pašťák! Tohle jí nikdo neodpustí. To není sranda s kapesným, kdy máma přišla na lži o penězích na pomůcky do školy. Když tehdy byla zlodějskej ksindl, co by jí řekli dneska? Nemá cenu se po tom pít.

Babička s dědečkem... Jasně, že by ji práskli, i když jsou rozhádaní. Zdena je neviděla už dva roky, i když u nich bývala aspoň na čtrnáct dnů každé prázdniny, aby si máma s tátou odpočinuli. Děda je nemocnej a to není pro malý děti, ani na návštěvu. Tak jí to říkali a když Zdena občas do Říčan napsala pohled, nikdy jí nenapsali zpátky.

V tom sklepě bylo nejhorší, když Zdena potřebovala najednou strašně moc čůrat. Jana se pohnula, natáhla nohy a potom prolezla ven. připlížila se k chodbičce, rozhlédla, odběhla za roh. Zdeně bylo naprosto fuk, jestli Janu ještě uvidí nebo ne. Klidně by se odtamtud vydala třeba pěšky lesem až někam do Chebu nebo Frantovek. To se dá ujít docela rychle, za necelý den. A jestli jsou v krmelcích po cestě jablka a mrkev, není, co řešit. I spát by se tam dalo. Bohužel ji v tom Jana nenechala, vrátila se a sykla, že venku je čistý vzduch. Čistý vzduch, ale Zdena už div nevypustila, co jitlačilo. Ledviny, no.

„Potřebuju na záchod,“ hrabala se neochotně ven. Jana pokrčila rameny. „Udělej to tady, takhle se u bordelu chčije všude. Pak půjdu já, ať se nezdržujem.“

Zdena poslechla, fakt to už nemohla vydržet. Byl to divný pocit a styděla se, jaká louže po ní zůstává. Ale Jana měla pravdu, že to tu dost smrdělo už před nimi a jinam by to už Zdena nedonesla. Potom zase

hlídala ona a málem umřela strachy pokaždé, když slyšela bouchat dveře od obou vchodů na koncích sklepní chodby. Teď se ještě schovávat do těch... Stejně budou šíleně smrdět, i podle toho je najdou!

„Hele, brzy bude tma. Normálně vypadneme jako k rozhledně, mohly bysme taky na pinčes do Sluníčka, ale to by nás někdo prásknul. Večer pak skočíme k Nojmance. Zním jednu bezva skrejš, vospíme se jak doma. Voni si stejně všichni myslejí, že sme dávno vzaly dráhu. Možná tam budou i nějaký sůši.“

„A pití?“

„Si blbá? Na kopci je studánka, ne? Všude kolem jsou. A potok.“

Jana to měla srovnané, jako kdyby z domova zdrhala každých čtrnáct dnů. Jenom ten potok se Zdeně nezdál. Jo, to určitě, když teče od čističky, spolkla námitku. Radši prozkoumala svůj báglík. Vypadal jako normální, jaký lidi nosí na cestování. Odrbaný po ségre, ale jí ještě vydrží, říkala máma. Na blbou základku až hanba dobrej.

Tahat se s učením Zdeně nikdy nechtělo, i když na dnešek měla mít jen tři učebnice. Aspoň fakt vypadá víc cestovně. Hm, chleba s paštikou, hnědý banán, pár našetřených drobných, tak na balenou vodu z Penny, rohlík a autobus do Chebu. Jenže v autobusu je mužou chytit. Vzdychla:

„Musíme něco koupit, ale ne tady. Vydržíme se vším do rána a zajedeme do Chebu. Na to ještě mám.“

„Ty bláho,“ odfrkla Jana, „Dyk máme prachů fůry! A kam jedem?“

Oči jí zasvítily nadšením. Zdena si pomyslela, jak moc pitomá a malá holka to je. Pořád si jenom hraje a ví prdlajz o životě. A o průserech, který vyrábí jako na běžícím pásu. Rozhodným tónem hlasu pronesla:

„No, do Chebu. A pak se uvidí. Ale prvním autobusem a každá nastoupíme zvlášť.“

„Tý jo, vzrůšo dobrodrůžo!“

Vzrůšo dobrodrůžo! Pro tuhle holku je všechno napínavá hra. Když něco nemá, tak si ukradne nebo vytáhne prachy ze strejdy. Zdenu v tu chvíli zase obešly mrákoty. Jak to, že si zrovna tohle doopravdy neuvědomila dřív? Ta malá holka je sice šílenej poděs, ale možná umí se životem nakládat mnohem líp, než ona. Taky doma nedostává ani

korunu, ale říkala, že stačí udělat strejdovi nahatou modelku a má dost. Zdena by se svlíknout styděla. Má přece špeky. Podle mámy tak odporný, že na Zdenu ve spodárech nemůže ani koukat.

To zabořelo! Zdenu mámina slova švihla, jako kdyby je někdo pronesl právě teď. Ztuhla a zírala na autobusák v Plzni, ale doopravdy nic moc neviděla. Tohle pálí pořád. Když na sebe někdy tajně koukala do zrcadla v koupelně, nic strašného neviděla, před tělákem si už stokrát porovnála postavu s jinými. Špeky mají i štíhlíce. Čím se měří odpornost nebo krása? Zdena fakt neví. Vždyť Jana vedle ní je jako skřítek. Hm, možná je prostě hezká jako děcko, nic jí neroste a klidně by se ještě mohla koupat nahatá.

Přestávkav Plzni netrvala dlouho, už jeli nabrat další cestující. Řidič si holek vůbec nevšímal. Teprve při odjezdu z nádraží Zdeně došlo, že kdyby byly něčím řidičovi podezřelé, nechal by je právě tady sbalit policií. Jsou už vážně za vodou?

Byly hodně promrzlé, když se kolem osmé večer plížily zpátky do centra. Ulice byly prázdné, mezi domy nikdo nejezdil a hlavním tahům se vyhýbaly. Místy se rozdělily a procházely uličkami každá zvlášť. Zdena vždycky trochu doufala, že už Janu neuvidí, ale přitom si oddechla, jakmile její postavičku zahlédla za dalším plotem. Nejlepší bylo, že vždycky mávala, snad aby si jí někdo všimnul. Ta holka má opravdu ze všeho legraci!

Zdeně tím pádem zvolna docházelo, že docela právem. Hlavním průserářem je přece jistá žákyně osmé A. Janina vždycky může říct, že musela poslouchat. Všem to bude jasný, přitom má Zdena naopak strach z Jany. Hloupý a zbytečný, protože holka o dva roky mladší je jako párátko. Dostat pořádnou facku, vezme druhou o zed'... Jenže to Zdena nikdy neuměla. A strach ve Zdeně vzbudila i nepochopitelná moc, kterou nad ní ta holka má.

Zdena se při pochodu městem snažila přemýšlet. Moc jí to nešlo. Je zima, večer, musí si něco najít. Jednak prostydne a to s ledvinama nesmí, jednak se městkáči zastaví a budou vyptávat. Večer děcka neamjí venku být.

Ať jí tedy Jana pomůže přespat. Možná jí ráno řidič nevezme do autobusu? Je fakt mrňavá. Nebo se rozejdou v Chebu. Někde, ale určitě už zítra. Zdena prý vypadá o něco starší, ani pořádnou čerstvou fotku

nemá, policajti ji tak snadno nenajdou. Zato Jana... S malou holkou prostě hrozí další maléry.

Už byla zase taková jako sobě cizí. Plán pro další dny nabíral zřetelnější obrysy. Půjde hodně daleko a potom se uvidí. Ve velkém městě se lidi ztratí. Docela klidně až drze se prošla kolem rozsvícené vily paní Hildebrandtové, u které máma dělá. No a co? Zahlédla ji uvnitř v pokoji, ale ona venku ve tmě nemohla vidět nic. Na další křižovatce přibrzdili městští policajti v autě. Je to tu? Zdena dělala, jako že nic, i když koutkem oka zahlédla malou. Jana se hnala od garáží, ale zpomalila a zalezla dřív, než si jí mohli všimnout. Všude bylo pusto, tak se Zdena potočila, zamávala jakoby na někoho vlevo za hřištěm a rozeběhla se tam. Policajti zmizeli dřív, než se ohlédla.

Jasně, jestli je hledali, tak koukali po dvou holkách. Nebo po někom, kdo se bude schovávat. A pod lampami už se večer nedá pořádně rozeznat ani barva bundy. Nebo její dvoubarevná čepice naruby, srolovaná jako taková ta debilka jenom na vršek hlavy. Uff. Ještě, že ji to napadlo!

U paneláku se setkaly. Jana ji odvedla pod balkóny a ukázala na sklepní okýnko. Ohmatávala rám, hnusně to zaskřípělo. No bodejť, sklepní okýnka jsou železná.

„Dobrý, jenom přivřený! Dávej bacha, dá se sem dohlídnout od Penny!“

Zdena se zapotila, bylo jí skoro na omdlení. Soustředila se na hlídání, až ji bolely oči. Jana zatím nejen pomalu skřípěla sklápěcím okýnkem, ale dokázala ho i vyháknout a pomaličku spustit dolů. Hbitě vlezla dovnitř. Něco tam porazila, Zdeně se zvedl žaludek.

„Tak pód', vycamráš teplo,“ ozvala se pobídka, které nešlo odolat, ale byl to boj se Zdenou kdesi uvnitř. Už byla jednou nohou tam, když dostala chuť přece jen zdrhnout do lesa a zůstat tam sama. Dá se přece zahrabat do suchého listí, ne?

Nikdy nelezla do tmy, neznáma a navíc do hloubky. Janu ani nenapadlo nějak jí poradit. Jenže potom chytila Zdeninu bundu a ještě špitála něco o tlustoprde. Asi to musela být sranda, když se zrovna Zdena snažila okýnkem procpat, ale na druhou stranu úplné béčko nebývala ani o těláku.

Konečně spolu zavřely okýnko, dokonce zatáhly závěsy, když se rozhlédly a Zdena věděla, co kde stojí. Byl tu starý gauč, dva kočárky, plné panenek a plyšáků, polička, veliké křeslo a stolek u gauče. Dokonce i petka s colou, nová, neotevřená. A sušenky, celé tři balíčky. Poklad! Ten schovaly, nejdřív ten chleba s paštikou a banán. Jana se šklebila, ale diivla se, že banán jen takhle uschnul a neshnil. Najedly se, Janina odházela plyšáky z gauče a nachystala jim spaní.

„Tady je to v poho, naše ještě nenapadlo, že bych mohla bydlet tady, když zdrhám. Nejsem blbá, abych se nechala mlátit, ne? Bys koukala, jak jsou opatrný, když se vrátím! Nechtějí, aby k nám chodila sociálka, ale já bych je stejně nepráskla. Akorát v zimě jsem tu poprvý. Pššt!“

Kdosi prošel za dveřmi, vrátil se, zkusil kliku. Nic víc, prostě kráčel dál. Zaslechly, že zkoušel ještě další dveře, potom spokojeně zmizel nahoru. Někdo z baráku hlídal, aby se sem nedostali bezdomovci. Janina se uvelebila, a poplácáním vedle sebe zvala Zdenu spát.

„Jen spi, já se přidám,“ slíbila Zdena, když viděla prostor, který jí na úzkém gauči zbyl. Uvelebila se v křesle a naprosto nečekaně usnula s bundou přes kolena. Několikrát ji probudily rány v trubkách pod stropem. Na hodinkách pomalu plynul čas, pořád byla noc, i když se Zdena alespoň dvakrát cítila naprosto fit. Konečně! Po půl páté ráno Janinu vzbudila. Dalo to práci, ale přece jenom ji přesvědčila. Potom nestačila koukat: Jana přepečlivě všechno uklidila, naskládala hračky na místo a ještě roztáhla závěsy, aby měla jistotu.

„Kdyby věděli, že tu někdo byl, už se sem nedostanu, víš? Takhle si můžou myslet, že v tý jejich klubovně byl někdo další z děcek a sůši sežral. Všechno si to vezmeme my, ať se klidně hádají.“

Janina proti své cestě na dolní zastávku námitky neměla. U sídliště je spousta lidí, nasedne na Karlovy Vary. Zdena díky plánu převzala vedení. Vzala si peněženku k sobě, dala Janě dvě stokoruny a drobáky.

„V Chebu tě vyzvedne teta, co jde na ranní, jasný, jo?“

Zdena měla dost času na promýšlení výmluv a oddechla si, když Janina jen přikývla a slízla peníze. Opatrně vylezly oknem ven a Jana ho zase zvedla a zavěsila do drážek.

„Budou si myslet, že ho zapomněli pootevřený. Tak ten auťák do Karlovek, jo?“

„Jo. Nastoupím nahoře a neznáme se, jasný?“

Jana přikývla, Zdena si nadhodila batoh s limonádou a šla. Bez ohlednutí, aby si Janina nevzpomněla běžet za ní nebo na peněženku. Měla jasný plán: nejdřív zaběhne dozadu k plotu u jídelny a peněženku tam hodí, potom nastoupí do autobusu přes Plzeň - a pojedede až na konec. Když se Jana vyzná tak dobře v utíkání, poradí si i bez ní. Vždyť ona se vrátit může. Svedla by na ni celou zlodějnu tak jako tak...

Zdena podruhé probralo jablko, hledající cestu z dlaně. Co s ním? Neměla hlad a Jana by se chroupáním určitě probrala. Kdepak, jen ať spí. Jenom tak ji Zdena snese, aby nezačala ječet. Dokud Jana spí, sedí tu Zdena sama. Bez téhle jako ségry stejně, jako bez té starší, krásné a chytré Janičky Filozofky. Hm, krásné... Stačí, aby někdo řekl, že tohleto krása je a ostatní to opakují, až si zvyknou. A láska to samý. No, Zdena rodiče nějak ráda má, to jo, ale právě proto asi bude lepší, že od nich vypadla. Nemá cenu to pitvat, jakvždycky prokecne Marek. Všichni se tomu smějou, i učitelé. Bylo by fajn být s ním ve třídě!

Když Zdena kráčela městem tak tichým, jak neumělo být ani večer, padala z ní všechny tíha. Zatím jí to vyšlo, konečně nebyla svázaná Janiným stínem. teď rozhoduje ona! Takže naposled sáhla do té děsné peněženky a s dost těžkým srdcem vybrala zbytek peněz. Musí zůstat prázdná, to jí už došlo. Jak totiž někdo peněženku uvidí, prohledá ji. Prázdnou určitě každý nechá být, na co by komu byla? Tu každý znovu zahodí - třeba takhle!

Měla docela trefu, prohodila peněženku zábradlím u zadních dveří, přistála v koutě. Padal tam sníh a hned zase tál, bezva. Nikdo neuhodne, kdy přesně se tu objevila. Zdeně zbyl ještě čas proběhnout na konec uličky, kde začínal park, a na skládce za popelnicemi se vyčůrat.

Na zastávce nebyl nikdo známý, nastoupila a řidič jí prodal jízdenku, jako kdyby bylo všechno v pořádku. Zdena zamířila dozadu, na volnou sedačku, a schoulila se u okna. Hřálo jí to malé vítězství nad průserem. Teď už půjde všechno jen podle ní! Někdo přisedl a šťouchnul do ní, sotva vyjeli z města. Janina?! Měla přece jet druhým!

„Hele, kup si taky lístek až do Prahy, jo? Bude to bezva!“

Zírala na ni, neschopná jediného slova. Proč jí to zvorala?! Bála se ptát, aby nevzbudily pozornost. Jana se k ní naprosto klidně přitulila a za

chvíli spala jako dudek. Zdena ne. Na každé zastávce čekala, že uvidí policajty, že ji vytáhnou ven a obviní z únosu. Je jedno, že Zdeně ještě není patnáct, je pořád ta starší a má mít jako rozum.

Z okolí toho moc neviděla, zadýchaným sklem pronikaly dovnitř jen šmouhy pouličních světel a tma. Teprve někde za Mariánskými Lázněmi tma trochu zřídla, ale těžká Zdenina víčka při každém zaklapnutí pořád páčila jako zanícená.

Mám na kontě pořádnou kravinu, opakovala si dokolečka. Nemůžu zpátky, nemůžu se paní Dobšíkové podívat do očí. Nechci slyšet, co by řekla máma a táta. Jsem sprostá zlodějka a teď už budu muset krást furt!

Za Plzní celý autobus utichl. Na dálnici spali skoro všichni, jen vpředu u řidiče se znovu někdo bavil. Noc už úplně vybledla, ale Zdena přesto nad okolními kopci pozorovala pomalé stmívání. Je to logické, samozřejmě, že všechno temní. Vždyť Zdena odjíždí vstříc noci beznaděje, plné stejných hajzlů, jako je ona sama. Navíc je úplně blbá, protože nedokázala nikde vyhodit z autobusu tu malou pitomou holku, která vůbec nemá páru o tom, co všechno jedinou čórkou dala do pohybu. To tedy byla výpomoc za všechny prachy!

Jak se jí zbavit? Utéct někde v metru? Hm, to půjde, musí jít. Zdena má jakous takous představu jenom o sobě. Ví moc dobře, že v Praze někde u Hlavního nádraží žijou lidi jako ona. Bylo to nedávno v novinách a máma kritizovala, že někdo jen tak nechá existovat na ulici děcko školou povinné. Zdena vypadá starší, to je fajn. Musí si vymyslet jiné jméno a datum narození, jiné rodiče a hlavně adresu. Všechno musí zahodit, vždycky už jen lhát!

Znovu jí vyhrkly slzy a koulely se po tváři k bradě. Opatrně se vysmrkala a to veliké jablko strčila do mezery mezi sedačkou a stěnou, nežpořádně dosáhne na bágel. První almužnu si přece musí schovat. Přivřela oči a najednou v rytmu jízdy uslyšela svůj vlastní šepot:

„Já vůl, já pitomej, blbej vůl...“